

ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੯ ॥ ਪ੍ਰਾਨੀ ਨਾਰਾਇਨ ਸੁਧਿ ਲੇਹਿ ॥ ਛਿਨੁ ਛਿਨੁ ਅਉਧ ਘਟੈ ਨਿਸਿ ਬਾਸੁਰ ਬ੍ਰਿਥਾ
ਜਾਤੁ ਹੈ ਦੇਹ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਤਰਨਾਪੋ ਬਿਖਿਅਨ ਸਿਉ ਖੋਇਓ ਬਾਲਪਨੁ ਅਗਿਆਨਾ ॥ ਬਿਰਧਿ
ਭਇਓ ਅਜਹੂ ਨਹੀ ਸਮਝੈ ਕਉਨ ਕੁਮਤਿ ਉਰਝਾਨਾ ॥੧॥ ਮਾਨਸ ਜਨਮੁ ਦੀਓ ਜਿਹ ਠਾਕੁਰਿ ਸੋ ਤੈ
ਕਿਉ ਬਿਸਰਾਇਓ ॥ ਮੁਕਤੁ ਹੋਤ ਨਰ ਜਾ ਕੈ ਸਿਮਰੈ ਨਿਮਖ ਨ ਤਾ ਕਉ ਗਾਇਓ ॥ ਮਾਇਆ ਕੋ
ਮਦੁ ਕਹਾ ਕਰਤੁ ਹੈ ਸੰਗਿ ਨ ਕਾਹੂ ਜਾਈ ॥ ਨਾਨਕੁ ਕਹਤੁ ਚੇਤਿ ਚਿੰਤਾਮਨਿ ਹੋਇ ਹੈ ਅੰਤਿ ਸਹਾਈ
॥੧॥੧॥੧॥ {ਪੰਨਾ 902}

ਪਦਅਰਥ:- ਪ੍ਰਾਨੀ—ਹੇ ਪ੍ਰਾਣੀ! ਹੇ ਜੀਵ! ਨਾਰਾਇਨ ਸੁਧਿ—ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਯਾਦ। ਲੇਹਿ—(ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ)
ਟਿਕਾਈ ਰੱਖ। ਛਿਨੁ ਛਿਨੁ—ਇਕ ਇਕ ਛਿਨ ਕਰ ਕੇ। ਅਉਧ—ਉਮਰ। ਨਿਸਿ—ਰਾਤ। ਬਾਸੁਰ—ਦਿਨ।
ਬ੍ਰਿਥਾ—ਵਿਅਰਥ। ਦੇਹ—ਸਰੀਰ। 1॥ ਰਹਾਉ।

ਤਰਨਾਪੋ—{ਤਰੁਣ—ਜੁਆਨ} ਜਵਾਨੀ। ਬਿਖਿਅਨ ਸਿਉ—ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ। ਖੋਇਓ—ਤੂੰ ਗਵਾ ਲਿਆ।
ਬਾਲਪਨੁ—ਬਾਲ-ਉਮਰ। ਅਗਿਆਨਾ—ਅੰਝਾਣਪੁਣਾ। ਬਿਰਧਿ—ਬੁੱਢਾ। ਅਜਹੂ—ਅਜੇ ਭੀ। ਕਉਨ ਕੁਮਤਿ—
ਕਿਹੜੀ ਖੋਟੀ ਮਤਿ ਵਿਚ? ਉਰਝਾਨਾ—ਉਲਝਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। 1॥

ਮਾਨਸ ਜਨਮੁ—ਮਨੁੱਖਾ ਜਨਮ। ਜਿਹ ਠਾਕੁਰਿ—ਜਿਸ ਠਾਕੁਰ ਨੇ। ਤੈ—ਤੂੰ (ਹੇ ਪ੍ਰਾਣੀ!)। ਮੁਕਤੁ—ਮਾਇਆ ਦੇ
ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਖਲਾਸੀ। ਨਰ—ਹੇ ਮਨੁੱਖ! ਜਾ ਕੈ ਸਿਮਰੈ—ਜਿਸ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨ ਨਾਲ। ਨਿਮਖ—ਅੱਖ ਝਮਕਣ
ਜਿਤਨਾ ਸਮਾ। ਤਾ ਕਉ—ਉਸ (ਪਰਮਾਤਮਾ) ਨੂੰ। 2॥

ਕੋ—ਦਾ। ਮਦੁ—ਨਸ਼ਾ, ਮਾਣ। ਕਹਾ—ਕਿਉਂ? ਕਾਹੂ ਸੰਗਿ—ਕਿਸੇ ਦੇ ਭੀ ਨਾਲ। ਚੇਤਿ—ਚੇਤੇ ਕਰਦਾ ਰਹੁ,
ਸਿਮਰਦਾ ਰਹੁ। ਚਿੰਤਾਮਨਿ—ਪਰਮਾਤਮਾ, (ਉਹ ਮਣੀ ਜੋ ਹਰੇਕ ਚਿਤਵਨੀ ਪੂਰੀ ਕਰ ਦੇਂਦੀ ਹੈ। ਸੁਵਰਗ ਵਿਚ
ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਉੱਤਮ ਪਦਾਰਥ)। ਅੰਤਿ—ਅਖੀਰਲੇ ਵੇਲੇ। ਹੋਇ ਹੈ—ਹੋਇਗਾ। ਸਹਾਈ—ਮਦਦਗਾਰ। 3॥

ਅਰਥ:- ਹੇ ਭਾਈ! ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਯਾਦ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਵਸਾਈ ਰੱਖ। (ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਯਾਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਤੇਰਾ ਮਨੁੱਖਾ)
ਸਰੀਰ ਵਿਅਰਥ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਿਨੇ ਰਾਤ ਇਕ ਇਕ ਛਿਨ ਕਰ ਕੇ ਤੇਰੀ ਉਮਰ ਘਟਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। 1॥ ਰਹਾਉ।
(ਜੀਵ ਭੀ ਅਜਬ ਮੰਦਭਾਗੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ) ਜਵਾਨੀ (ਦੀ ਉਮਰ) ਵਿਸ਼ੇ-ਵਿਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਗਵਾ ਲਈ, ਬਾਲ-ਉਮਰ
ਅੰਝਾਣ-ਪੁਣੇ ਵਿਚ (ਗਵਾ ਲਈ। ਹੁਣ) ਬੁੱਢਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਅਜੇ ਭੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ। (ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਇਹ)
ਕਿਸ ਖੋਟੀ ਮਤਿ ਵਿਚ ਫਸਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। 1॥

ਹੇ ਪ੍ਰਾਣੀ! ਜਿਸ ਠਾਕੁਰ-ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ (ਤੈਨੂੰ) ਮਨੁੱਖਾ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਭੁਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਹੇ ਨਰ!
ਜਿਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਨਾਲ ਮਾਇਆ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਖਲਾਸੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੂੰ ਅੱਖ ਦੇ ਇਕ ਫੇਰ ਲਈ
ਭੀ ਉਸ (ਦੀ ਸਿਫਤਿ-ਸਾਲਾਹ) ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਗਾਂਦਾ। 2॥

ਹੇ ਪ੍ਰਾਣੀ! ਕਿਉਂ ਮਾਇਆ ਦਾ (ਇਤਨਾ) ਮਾਣ ਤੂੰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ? (ਇਹ ਤਾਂ) ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਭੀ (ਅਖੀਰ ਵੇਲੇ)
ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ। ਨਾਨਕ ਆਖਦਾ ਹੈ—ਹੇ ਭਾਈ! ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਦਾ ਰਹੁ। ਅੰਤ ਵੇਲੇ ਉਹ ਤੇਰਾ
ਮਦਦਗਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। 3॥ 3॥ 81॥